

Institutionen för klinisk neurovetenskap
Sektionen för försäkringsmedicin

Kombinerat föräldraskap och förvärvsarbete - en bidragande orsak till ohälsa och sjukfrånvaro bland 60- och 70-talister?

Floderus B (projektledare), Hagman M, Aronsson G, Marklund S, Wikman A.

Unga människors möjligheter att kombinera föräldraskap och förvärvsarbete är av stor betydelse för arbetslivets och samhällets utveckling. Under 1963-2002 sjönk andelen sysselsatta män från 89-76 %, medan andelen sysselsatta kvinnor steg från 53-73 %. Samtidigt har barnafödandet sjunkit. Svårigheter att förena familjeliv och arbetsliv kan ha betydelse i sammanhanget.

En fråga är under vilka betingelser det är möjligt att vara förälder och samtidigt arbeta utan att hälsa och välbefinnande påverkas negativt. Frågan är speciellt relevant för kvinnor, men även i ökad utsträckning för män. Den höga sjukfrånvaron bland framför allt kvinnor har behandlats i många sammanhang. Trots det har man haft svårt att identifiera riskgrupper, kunskap som kan ligga till grund för tidig prevention. Sannolikt har sjukfrånvaro olika förklaringsmekanismer beroende på var i livscykeln individen befinner sig. Den ökning av sjukfrånvaro som vi tidigare sett har varit störst bland kvinnor, speciellt i barnafödande ålder, och framför allt har diagnoser med psykisk anknytning stigit bland de yngre.

Projektet syftar till att studera om kombinerat föräldraskap och förvärvsarbete idag kan leda till förhöjd ohälsa/sjukfrånvaro bland kvinnor i yngre generationer. Antal barn och deras ålder är grunden för exponeringsbestämningen. Betydelsen av t ex arbetsintensitet, civilstånd och moderns ålder studeras. Studiepopulationen omfattar samtliga kvinnor födda 1960-79 (ca en milj.), samt de män som kvinnorna eventuellt var gifta eller sammanboende med. Sjukfrånvaron mellan 1990-2003 analyseras, liksom symptom på ohälsa utifrån SCBs stora urvalsundersökningar (ULF) under 1990-2003.

Publikationer, Konferensdeltagande:

1. Floderus B, Hagman M, Aronsson G, Marklund S, Wikman A. Self-reported health in mothers; the impact of age and socioeconomic conditions. *Women & Health* 2008; 47(2):63-86.
2. Floderus B, Hagman M, Aronsson G, Marklund S, Wikman A. Work status, work hours and health in women with and without children. *Occup Environ Med* 2009;66:704-10.
3. Floderus B, Hagman M, Aronsson G, Marklund S, Wikman A. Medically certified sickness absence with insurance benefits in women with and

- without children. *European Journal of Public Health*; Advance Access, published March 30, 2011.
4. Jönson K. Socialt nätverk och självskattad hälsa; betydelsen av sociala kontakter i kvinnors försök att kombinera föräldraskap och förvärvsarbete. C-uppsats vid Sahlgrenska akademien, Enheten för socialmedicin, Göteborgs Universitet 2007. (Handledare Birgitta Floderus)
 5. Floderus B, Hagman M, Aronsson G, Marklund S, Wikman A. Self-reported health in mothers: the impact of age, work, and socioeconomic conditions. Oral presentation at the 29th International Congress on Occupational Health at the Cape Town, South Africa, 22-27 March, 2009.
 6. Floderus B, Hagman M, Aronsson G, Marklund S, Wikman A. Perceived health in women with children in relation to their own work status and the presence of an employed partner. Poster presentation at the 29th International Congress on Occupational Health at the Cape Town, South Africa, 22-27 March, 2009.
 7. Floderus B, Hagman M, Aronsson G, Marklund S, Wikman A. Medically certified sickness absence with insurance benefits in women with and without children. The 3rd European Public Health Conference, Amsterdam, Netherlands, Nov. 2010.

Projektet, som finansierats av FAS, har slutredovisats.